

שנים אחדות חייתי עם פראנץ בכפיפה אחת. הכרתיו והערכתיו. אדם עניו זה, שעבד שנים רבות במסירות בכל עבודה שחורה שהוטלה עליו, שלא מילא תפקיד ציבורי בחברתנו, לא רדף אחריו ואחרי הכבוד, שהיה כבד-לשון בדיבור העברי – נתגלה לפני כידען גדול, בעל השכלה כללית רחבה, שרק בית ספר גרמני מלפני מלחמת העולם הראשונה יכול היה, דומה, להקנות לתלמידיו. היה מלא תורה כרימון, אותה תרה שלמד אותה בבית הספר ואחר כך באוניברסיטה, כשהוא הכשיר את עצמו למקצועו, מקצוע הרקחות. מכל תלמודו שלמד בימים ההם נראה שלא שכח דבר, אך נדמה היה שמשום כך לא נותר מקום, כביכול, למקצועות ומדעים חדשים. כל כך היטיב לזכור את הרומית ואת היוונית שקנה בבית הספר, עד שקשה היה לו לקלוט את שפת המולדת החדשה. ומשום שהרגיש כי חיי עבר עשירים בקרבו השלים השלמה מלאה עם התפקיד הפשוט והצנוע שחיייו כאן הועידו לו.

רווק היה וגלמוד, רק אחד אחד לו בחו"ל ואתו עמד בקשרי מכתבים, אך המרחק ביניהם – ולא הגיאוגרפי בלבד – היה רב. את זמנו הפנוי הקדיש פראנץ למעשי חובבות האופיניים לאיש מתבודד: גידול פרחים, איסוף בולים. אך יחד עם זה לא נשאר מבודד לגמרי. היה לו תמיד חוג קטן של רעים, שבמחיצתם הרגיש את עצמו טוב; והם אף הם אהבו את האיש השקט והנוח, בעל המזג המתון, שידע בחוש הומור טוב להרוס אשליה ולחשף נקודות תרופה באדם ובחברה.

במותו של פראנץ הלך מאתנו אחד החברים הנחבאים אל הכלים, העושים דרכם בשקט, ובשקט משתפים את עצמם במפעל הכלל. <p>

פריץ אופנהימר

יהי זכרו ברוך.

ת.נ.צ.ב.ה